



JUDECĂTORIA CENTRU
MUNICIPIUL CHIȘINĂU

str. Ștefan cel Mare 73 , bir 207a MD-2001 Chișinău, tel: (22) 277515

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII		
JUDECĂTORIA CENTRU MUN. CHIȘINĂU		
13.09.2016 07-06-412		
" 13 " 05 20 16		

13.09.2016 07-06-412 Chișinău, str. Alexandru Lapusneanu 28, Curtea Constitutională

Judecătoria Centru Mun. Chișinău, Vă expediază copia încheierii nr. 3-2350/16 din 02. 09.2016 pentru cunoștința împreună cu referința și cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Anexă: copia încheierii , referința, cerere- în total 12 file

Judecator

Alexandru Gafton

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA		
INTRARE NR. 1069		
15	09	20 16

ÎNCHEIERE

02 septembrie 2016

mun. Chișinău

Judecătoria Centru

Instanța compusă din:

Președinte

Gafton Alexandru

Grefier

Romanciuc Cristina

cu participarea reclamantei Dobreanschi Alexandra, reprezentantul reclamantului avocatul Bot Alexandru, împuternicit în baza mandatului seria:MA nr.1031881 din 04.08.2016, reprezentantului pârâtului Agenția pentru Protecția Consumatorului – Zaica Iurie, împuternicit în baza procurii nr.27/09-07/553 din 01.02.2016 semnată de către Directorul Agenției pentru Protecția Consumatorilor Mihail Pocnea,

Examinînd în ședință de judecată publică, cererea depusă de reclamanta Dobreanschi Alexandra privind ridicarea excepției de neconstituționalitate,

CONSTATĂ:

1. La data de 11.01.2016 reclamanta Alexandra Dobreanschi s-a adresat în judecată împotriva Agenției pentru Protecția Consumatorilor cu o cerere de chemare în judecată solicitînd anularea refuzului Agenției pentru Protecția Consumatorilor nr.27/024849 din 03.09.2015 privind examinarea petiției nr.D-3901 din 19.08.2015 și obligarea Agenției pentru Protecția Consumatorilor să reexamineze petiția Alexandrei Dobreanschi nr.D-3901 din 19.08.2015 depusă pe marginea lezării drepturilor de consumator de către ACC 52/403.
2. În motivarea acțiunii, în fapt reclamanta Dobreanschi Alexandra a indicat că la data de 19.08.2015 s-a adresat cu o petiție în adresa Agenției pentru Protecția Consumatorilor solicitînd intervenția pentru constatarea și sancționarea cazului de lezare a drepturilor consumatorului de către ACC nr.52/403. La data de 06.11.2015, în adresa reclamantei a parvenit răspunsul APC nr.27/024849 din 03.09.2015 prin care APC a refuzat examinarea petiției cu nr.D-3091 din 19.08.2015, sub pretextul că litigiul ar fi fost examinat irevocabil prin Încheierea CSJ din 01.10.2014
3. În ședința de judecată, reclamanta Dobreanschi Alexandra a depus o cerere prin care a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate în baza art.12¹ al CPC, art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție precum și în conformitate cu interpretarea dată de Curte în baza Hotărîrii Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016.

4. În motivarea cererii sale, reclamanta a indicat că art.1 din Legea privind protecția consumatorilor nr.105 din 2003 sunt contrare art.52 și art.107 din Constituția RM deoarece Agenția pentru Protecția Consumatorilor este limitat de dreptul de a soluționa o petiție și de a interveni în apărarea drepturilor consumatorilor, atunci când respectiva petiție vizează abuzurile unei persoane care produce și înstrăinează bunuri și/sau prestează servicii, dar care nu este autorizată pentru activitatea de întreprinzător. Suplimentar, în contextul abordat constată că Legea privind protecția consumatorilor este restrictivă în comparație cu Codul Civil care cu titlu generic reglementează diferite situații a unui comerciant neautorizat. Conflictul legislativ din păcate este soluționat în favoarea Legii privind protecția consumatorilor, acest fapt rezultă din prevederile art.6 alin.(3) din Legea privind actele legislative.
5. Reprezentantul pârîului a solicitat respingerea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate deoarece constituie temei de a tergiversa examinarea cauzei.
6. În motivarea poziției sale a menționat în referință că din analiza normelor constituționale indicate de reclamantă în raport cu prevederile menționate în Legea privind protecția consumatorilor este vădit că o contradicție între exigențele de autorizare ca și calificativ al subiectului unui raport juridic și prevederile constituționale nu este și nu poate fi. Prin urmare consideră că autorul excepției de neconstituționalitate nu ridică de facto o problemă de neconstituționalitate ci doar de interpretare a prevederilor legale criticate și nu este de competența Curții Constituționale. La fel sînt eronat interpretate prevederile art.1 a Legii nr.105-XV din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor pe care îl consideră neconstituțional și invocarea art.26 alin.(2) Cod civil și se confundă noțiunea de autorizare a unei anumite activități și cea de înregistrare a persoanei în calitate de întreprinzător. A mai menționat că cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate nu corespunde condițiilor enunțate de către Curtea Constituțională și anume că conține un deficit de argumente în susținerea pretenției neconstituționalități . La fel consideră că prevederile legale contestate nu sunt aplicabile speței, or această necesitate nu a fost justificată de către reclamantă.
7. *Audiind părțile, examinînd materialele cauzei, instanța de judecată ajunge la concluzia că cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate și de suspendare a procesului civil este întemeiată și urmează a fi admisă cu suspendarea procesului din următoarele considerente.*
8. În conformitate cu art.12¹ alin.(1) Cod de Procedură Civilă, dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența

- Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție.
9. Conform art.135 alin.(1) lit.g) din Constituția RM, Curtea Constituțională rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.
 10. Potrivit Hotărârea Curții Constituționale al RM nr.2 din 09.02.2016, Curtea a hotărât în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui RM, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.
 11. Astfel, potrivit punctului 82 al Hotărârii Curții Constituționale al RM nr.2 din 09.02.2016 judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.
 12. Raportînd prevederile legale indicate mai sus la circumstanțele speței examinate, instanța de judecată consideră că cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate înaintată de către reclamanta Dobreanschi Alexandra corespunde celor patru criteria indicate de Curtea Constituțională și cererea urmează a fi transmisă Curții Constituționale a RM pentru examinare împreună cu referința pîrîtului pentru a asigura examinarea amplă a tuturor circumstanțelor pertinente cauzei.
 13. În conformitate cu art.12¹ alin.(3) al CPC: din momentul emiterii de către instanță a încheierii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și pînă la adoptarea hotărîrii de către Curtea Constituțională, procedura de examinare a pricinii se suspendă.
 14. În conformitate cu art.12¹, art. 260 al. 1) lit. e) CPC și art. art. 269-270 CPC, instanța de judecată

DISPUNE :

Se admite cererea reclamantei Dobreanschi Alexandra privind sesizarea Curții Constituționale a RM referitor la verificarea constituționalității sintagmei "autorizat

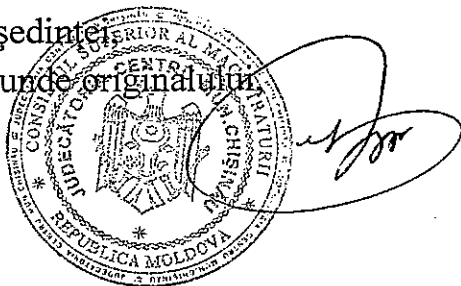
pentru activitatea de întreprinzător” inserată în noțiunile de agent economic, vânzător și prestator și sintagmei ”în scop comercial” inserată în noțiunea de comerciant prevăzute în art.1 din Legea privind protecția consumatorilor nr.105 din 2003 care contravin prevederilor art.52 alin.(1) și art.107 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova.

Se sesizează Curtea Constituțională a RM cu privire la realizarea controlului constituționalității sintagmei ”autorizat pentru activitatea de întreprinzător” inserată în noțiunile de agent economic, vânzător și prestator și sintagmei ”în scop comercial” inserată în noțiunea de comerciant prevăzute în art.1 din Legea privind protecția consumatorilor nr.105 din 2003.

Se suspendă procesul civil pornit la cererea de chemare în judecată înaintată de Dobreanschi Alexandra împotriva Agenției pentru Protecția Consumatorilor privind anularea actului administrativ până la adoptarea hotărârii de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței
Copia corespunde originalului
judecătorul



Alexandru Gafton



MD-2012, mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 78
tel. (+373-22) 50-19-80, fax: (+373-22) 50-19-81
E-mail: consumator@apc.gov.md
www.consumator.gov.md

МД-2012, мул. Кишинэу, ул. В. Александри, 78
tel. (+373-22) 50-19-80, fax: (+373-22) 50-19-81
E-mail: consumator@apc.gov.md
www.consumator.gov.md

nr. 27/09- 666/2492 din 19.08.2016

Jud. Centru

mun. Chișinău, str. Bulgară, 73

j. A. Gafton

Expediat cu aviz de recepție

Reclamant: Alexandra Dobreanschi

mun. Chișinău, str. Zamfir Arbore, 15, ap. 2

Dosarul civil nr. 20-3-673-18012016

Pîrît: Agencia pentru Protecția Consumatorilor,
mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 78

Referință

la demersul privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

Agencia pentru Protecția Consumatorilor (APC), în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea depusă de Alexandra Dobreanschi către APC privind anularea actului administrativ, a luat cunoștință de demersul privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a unor prevederi a Legii nr. 105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor și pe marginea acestuia ține să comunice următoarele.

Demersul menționat este atît inadmisibil, sub aspectul exigențelor legale de procedură, cît și unul irelevant, ținînd cont atît de argumentele părților asupra fondului cauzei examinate, cît și de tardivitatea însăși a cererii de chemare în judecată.

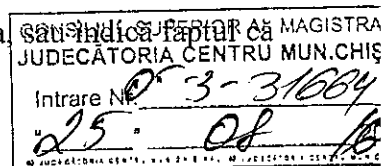
1. În ceea ce ține de caracterul demersului înaintat e de menționat că instanței de judecată, căreia i-a fost solicitată ridicarea excepției de neconstituționalitate, îi revine verificarea întrunirii unor condiții și anume:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate.



Fiind raportate la demersul reclamantei, este de remarcat că acesta nu satisface exigențele enunțate *supra*, anume, în ceea ce ține de aplicabilitatea prevederilor contestate a Legii nr. 105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor la soluționarea cauzei. Astfel, autorul demersului invocă că actuala reglementare a noțiunilor de "agent economic", "vînzător" și "prestator" ar veni în contradicție cu prevederile art. 52 alin. (1) din Constituția RM, care prevede că "*Cetățenii au dreptul să se adreseze autorităților publice prin petiții formulate numai în numele semnatarilor*", și cu prevederile art. 107 alin. (2) din Constituția RM, care prevede că "*În scopul conducerii, coordonării și exercitării controlului în domeniul organizării economiei și în alte domenii care nu intră nemijlocit în atribuțiile ministerelor, se înființează, în condițiile legii, și alte autorități administrative*".

Totodată, autorul sesizării consideră că exigența de autorizare, înaintată unui anumit subiect, persoană fizică sau juridică, în vederea calificării acestuia drept agent economic/vînzător/prestator în raportul juridic special cu consumatorul, ar limita competențele de control al Agenției pentru Protecția Consumatorilor, denaturînd scopul constituirii Agenției ca și autoritate administrativă înființată în condițiile art. 107 alin. (2) din Constituția.

Însă din analiza normelor constituționale citate în raport cu prevederile menționate a Legii nr. 105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor este vădit că o contradicție între exigența de autorizare, ca și calificativ al subiectului unui anumit raport juridic, și prevederile constituționale nu este nici nu poate fi, aceste prevederi acoperind alte domenii de reglementare. Astfel, art. 52 alin. (1) din Constituție stabilește dreptul de petiționare al cetățenilor, accentuînd, în special, inadmisibilitatea adresării de petiții altfel decît în nume propriu. Iar art. 107 alin. (2) din Constituție prevede înființarea de autorități administrative în alte domenii decît cele care intră nemijlocit în atribuțiile ministerelor, fără să cuprindă careva reglementări privind eventualele competențe ale organelor administrative menționate sau privind admisibilitatea unor limitări ale acestor competențe.

Prin urmare, se constată că, în esență, autorul excepției de neconstituționalitate **nu ridică, de facto, o problemă de neconstituționalitate, ci doar de interpretare** a prevederii legale criticate, ceea ce excede competenței Curții Constituționale.

2. De asemenea, autorul demersului interpretează eronat prevederile art. 1 a Legii nr. 105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor, pe care le consideră neconstituționale, atribuindu-le un sens denaturat. Astfel, autorul demersului invocă prevederile art. 26 alin. (2) Cod civil, care stabilește că "*Persoana care practică activitate de întreprinzător fără înregistrare de stat nu poate invoca lipsa calității de întreprinzător*". În acest sens, se confundă noțiunea de autorizare a unei anumite activități și cea de înregistrare a persoanei în calitate de întreprinzător.

Astfel, art. 2 din Legea nr. 220-XVI din 19 octombrie 2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali definește **înregistrarea de stat** ca fiind *acțiune a organului înregistrării de stat ce constă în certificarea faptului constituirii, reorganizării, lichidării,*

suspendării sau reluării activității persoanelor juridice, filialelor și reprezentanțelor acestora, precum și a faptului modificării actelor de constituire ale persoanelor juridice, înscrierii datelor în Registrul de stat, care are ca efect dobândirea și încetarea capacității juridice a persoanelor juridice, obținerea și încetarea de către persoanele fizice a calității de întreprinzător individual.

Pe cînd **autorizația de funcționare** a fost definită prin art. 3 al Legii nr. 231 din 23.09.2010 cu privire la comerțul interior (pînă la modificarea acesteia) ca fiind *act administrativ individual ce atestă dreptul titularului de a practica o activitate de comerț, cu indicarea amplasării unității comerciale/locului pentru vînzare sau a oficiului comerciantului în cazul cînd acesta nu necesită unitate comercială.*

Deci, înregistrarea de stat al persoanei juridice sau fizice are ca efect atribuirea persoanei respective a unei anumite calități în general, pe cînd autorizarea este o noțiune ce se referă la îndreptățirea persoanei respective la practicarea unei activități de comerț concrete. Aceste două noțiuni conturează procedee distincte, pe care însă autorul demersului de ridicare a excepției de neconstituționalitate le confundă, atribuindu-le sens eronat, ca și consecință lipsind aplicabilitatea normei Legii nr. 105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor la soluționarea cauzei în sensul denaturat, pe care i-l atribuie autorul demersului.

Cele expuse denotă înțelegerea și interpretarea eronată de către autorul demersului însăși a noțiunii de autorizare a activității de întreprinzător, care și constituie propriu-zis obiectul demersului.

3. E de remarcat că necorespunderea demersului condițiilor enunțate de Curtea Constituțională se demonstrează și prin deficitul de argumentare a pretensei contradicții prevederilor Legii nr. 105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor cu normele Constituției RM. În acest sens demersul, deși invocă neconstituționalitatea prevederilor legale în cauză, vine însă cu argumente ce nu demonstrează decît pretinsa necorespondere a acestor prevederi *aquis-ului* comunitar, făcînd referire la Directiva 2005/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 privind practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor de pe piața internă față de consumatori, însă și la normele legislative a altor state, ceea ce poate constitui subiectul unei discuții privind oportunitatea formulărilor actuale a unor noțiuni din Legea nr. 105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor, însă nu demonstrează caracterul neconstituțional al definițiilor în cauză, ceea ce și constituie obiectul demersului.

4. Respectarea de către autorul demersului a cerinței de aplicabilitate a prevederilor contestate la soluționarea cauzei nu poate fi apreciată decît critic și ținînd cont de faptul că cererea de chemare în judecată este una tardivă, iar reclamanta nu solicită repunerea în termen și nici nu invocă motive ce ar justifica omiterea termenului.

În condițiile în care termenul legal de adresare în instanța de contencios administrativ a fost omis, cererea de chemare urmează a fi respinsă ca fiind tardivă. Acest fapt exclude examinarea în fond

12
a cererii de chemare în judecată, ceea ce face să decadă ca fiind lipsită de sens ridicarea excepției de neconstituționalitate, deoarece indiferent de consecințele soluției privind obiectul demersului, tardivitatea cererii de chemare în judecată impune respingerea acesteia.

Suplimentar la cele expuse este de menționat că, în condițiile în care demersul de ridicare a excepției de neconstituționalitate este lipsit de sens, dat fiind faptul că nu satisface cel puțin condiția de aplicabilitate a prevederilor contestate la soluționarea cauzei, iar cererea de chemare în judecată este tardivă, admiterea demersului nu va contribui decât la tergiversarea examinării cauzei, ceea ce contravine scopurilor și sensului legislației procedurale civile.

Director



Iurie EREMIA

Ex. Iurie Zaica, 022 - 501 - 961

Operator de date cu caracter personal înregistrat cu nr. 0000084-001

Documentul conține date cu caracter personal necesar a fi prelucrate de destinatarii și terți care au luat cunoștință de ele în conformitate cu prevederile art. 29 și 30 ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal. Orice dezvăluire neautorizată și ilegală a acestora în continuare, va condiționa răspundere juridică.

Dosar nr. 20-3-673-18012016
Alexandru Gafton

3
JUDECĂTORIA CENTRU
Mun. Chișinău, str. Bulgară, 43

Reclamantă: Alexandra Dobreanschi
mun. Chișinău, str. Zamfir Arbore, 15, ap. 2

Pârâtă: Agenția pentru Protecția Consumatorilor
MD-2012, mun. Chișinău, sectorul Centru
str. Vasile Alecsandri, 78
e-mail: consumator@apc.gov.md

CERERE

privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

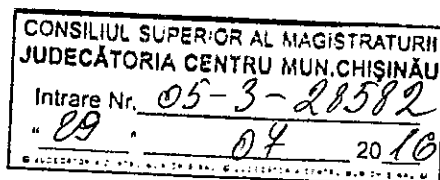
În fapt, pe rolul Judecătoriei Centru se află cererea de chemare în judecată a Alexandrei Dobreanschi către Agenția pentru Protecția Consumatorilor prin care s-a menționat că la data de 19.08.2015 Alexandra Dobreanschi s-a adresat cu petiție în adresa Agenției pentru Protecția Consumatorilor (APC), prin care a solicitat intervenția Agenției pentru constatarea și sancționarea cazului de lezare a drepturilor consumatorului de către ACC nr. 52/403. Petiția a fost înregistrată sub nr. D-3091.

Abia în data de 06.11.2015, în adresa reclamantei a parvenit răspunsul APC nr. 27/024849 din 03.09.2015, prin care APC a refuzat examinarea petiției cu nr. D-3091 din 19.08.2015, sub pretextul că litigiul ar fi fost examinat irevocabil prin Încheierea Curții Supreme de Justiție din 01.10.2014 (dosar nr. 2ra-2938/14).

La data de 25.11.2015, la sediul APC a fost depusă cerere prealabilă prin care s-a cerut anularea refuzului APC nr. 27/024849 din 03.09.2015. Prin Scrisoarea nr. 27/06-1621/6798 din 02.12.2015, recepționată la data de 09.12.2015, APC a respins cererea prealabilă cu invocarea faptului că ANRE ar fi instituția competentă în soluționarea divergențelor dintre consumatorii finali și furnizorii de energie electrică. Mai mult, APC a reclamat că Alexandra Dobreanschi nu deține statutul de consumator în raport cu ACC nr. 52/403. Nefiind de acord cu cele invocate, Alexandra Dobreanschi a acționat în instanță Agenția pentru Protecția Consumatorilor.

Contra acțiunii formulate APC a reiterat teza privind faptul că Alexandra Dobreanschi nu deține statutul de consumator în raport cu ACC nr. 52/403. În susținerea ipotezei sus-menționate, APC face referire la prevederile art. 1 din Legea privind protecția consumatorilor, nr. 105 din 2003, care reglementează noțiunile de agent economic, vânzător și prestator. În corespundere cu noțiunile sus-evidențiate rezultă că Agenția pentru Protecția Consumatorilor are dreptul de a interveni pentru apărarea drepturilor consumatorilor doar în cazul în care produsul sau serviciul procurat este furnizat (prestat) de către o persoană juridică sau fizică autorizată pentru activitate de întreprinzător.

În consecință, orice situație de prejudiciere a unui individ, care intenționează să comande sau să procure ori care comandă, procură sau folosește produse, servicii pentru necesități nelegate de activitatea de întreprinzător sau profesională, generată de o persoană juridică sau fizică neautorizată pentru activitate de întreprinzător nu se consideră violare a drepturilor consumatorului.



Astfel, prin prezenta considerăm că urmează a fi ridicată excepția de neconstituționalitate a art. 1 din Legea privind protecția consumatorilor, nr. 105 din 2003, în partea în care respectiva normă prevede că doar persoana juridică sau fizică autorizată pentru activitate de întreprinzător, se consideră agent economic, vânzător sau prestator, pasibil de răspundere pentru promovarea unor rele practici în raport cu consumatorii.

În acest context invocăm că actuala reglementare a noțiunilor de agent economic, vânzător și prestator, contravine normelor constituționale, reflectate în art. 52 alin. (1) și art. 107 alin. (2) din Constituție.

În dezvoltarea tezelor formulate anterior, evidențiem faptul că în corespundere cu art. 107 alin. (2) din Constituție, se reglementează că în scopul conducerii, coordonării și exercitării controlului în domeniul organizării economiei și în alte domenii care nu intră nemijlocit în atribuțiile ministerelor, se înființează, în condițiile legii, și alte autorități administrative. Astfel, prin Hotărârea Guvernului nr. 936 din 09.12.2011, a fost creată Agenția pentru Protecția Consumatorilor (APC). În corespundere cu pct. 2 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Agenției pentru Protecția Consumatorilor, aprobat prin aceeași Hotărâre de Guvern, se stipulează că Agenția este o autoritate administrativă, subordonată Ministerului Economiei, responsabilă de implementarea politicii în domeniul protecției consumatorilor și de efectuare a controlului de stat asupra respectării prevederilor legislației în acest domeniu, precum și a controlului de stat privind corespunderea produselor și/sau a serviciilor plasate pe piață cerințelor prescrise sau declarate și respectarea prevederilor actelor normative în domeniul metrologiei legale, a normelor și regulilor de desfășurare a activităților de comerț.

Pe cale de consecință, prin limitarea competențelor de control al Agenției pentru Protecția Consumatorilor la cercul subiecților autorizați pentru activitate de întreprinzător vine să denatureze însăși scopul constituirii acesteia. Astfel, orice situație, când se va constata lezarea drepturilor de consumator ale unui individ, va fi exceptată de la controlul APC, dat fiind faptul că persoana prestatoare nu este autorizată pentru activitatea de întreprinzător. În efect, o situație aparent mai gravă, și anume de practicare a unei activități ilegale de întreprinzător, nu va fi pedepsită spre deosebire de cea ce presupune o activitate legală, dar defectuoasă prin practicile sale incorecte.

În cazul particular, al reclamantei Alexandra Dobreanschi se atestă anume situația sus-evidențiată. Astfel, Asociația Coproprietarilor în Condominiu nr. 52/403, fără a avea statut de producător, furnizor sau distribuitor de energie electrică gestionează partajarea acesteia către locatarii blocului din mun. Chișinău, str. Zamfir Arbore, 15. Așadar, trebuie să concluzionăm că ACC 52/403 are calitate de intermediar între furnizorul de energie electrică ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL și subconsumatorii - proprietarii de încăperi izolate din mun. Chișinău, str. Zamfir Arbore, 15. Respectiv, raporturi juridice directe între proprietarii de încăperi din blocul menționat și furnizorul de energie electrică nu există. Situația se datorează nu în ultimul rând faptului că în corespundere cu art. 14 alin. (1) din Legea condominiului în fondul locativ, nr. 913 din 2000, se reglementează că prestarea serviciilor comunale se poate realiza și în baza contractelor încheiate între gestionarul fondului locativ și furnizori, fără implicarea locatarilor beneficiari de aceste servicii. Pe cale de consecință, corectitudinea facturării, volumul livrării și calitatea serviciului comunal furnizat rămâne a fi exclusiv obiectul raportului dintre ACC și locatari.

În coroborare cu prevederile art. 1 din Legea privind protecția consumatorilor, nr. 105 din 2003, rezultă că orice abuz al unei asociații de coproprietari în condominiu manifestată în contextul furnizării de servicii către locatari,

va fi exceptat de la controlul APC, în virtutea faptului că respectivele asociații nu sunt autorizate de a desfășura activitate de întreprinzător. Însă, legislația le permite acestora să efectueze livrarea de servicii, similar unui furnizor sau prestator licențiat în domeniu.

Cu alte cuvinte, rezultă că activitatea asociațiilor de coproprietari în condominiu este exceptată de careva controale din partea autorităților de stat. Iar beneficiarii serviciilor, livrate prin intermediul acestor asociații, nu au posibilitatea de a apela la concursul autorităților din domeniul protecției drepturilor consumatorilor în vederea curmării relor practici.

În acest sens, evidențiem că, deși, în preambulul Legii privind protecția consumatorilor, nr. 105 din 2003, legiuitorul a specificat că actul legislativ menționat a fost adoptat în vederea transpunerii în legislația națională a Directivei 2005/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 privind practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor de pe piața internă față de consumatori, trebuie să constatăm că legea autohtonă nu are nimic în comun cu *aquis-ul* comunitar. Astfel, art. 2 lit. (b) din Directiva privind practicile comerciale neloiale reglementează noțiunea de „comerciant”, care înseamnă orice persoană fizică sau juridică ce acționează, în legătură cu practicile comerciale reglementate de directivă, în scopuri care se încadrează în activitatea sa comercială, industrială, artizanală sau liberală și orice persoană care acționează în numele sau în beneficiul unui comerciant.

La consultarea textului Notei Informative la proiectul Legii nr. 140 din 28.07.2011, prin care a fost modificată Legea privind protecția consumatorilor, nr. 105 din 2003, rezultă că intenția legiuitorului a fost transpunerea în legislația internă a Directivei 2005/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 privind practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor de pe piața internă față de consumatori. Însă, transpunerea s-a realizat în mod selectiv.

Mai mult, în contextul abordat, e cazul să facem și o incursiune în legislația altor țări. Astfel, redăm următoarele exemple:

- 1) **Franta** – în data de 17 martie 2014 legiuitorul francez a adoptat Legea nr. 2014-344 cu privire la consum. Prin art. 3 din legea numită a fost definită noțiunea consumatorului ca fiind persoana fizică care acționează în scopuri care nu intră în activitatea sa comercială, de afaceri, artizanală sau profesională. Determinant e că respectivul act legislativ nu definește noțiunile de prestator, furnizor etc., astfel încât legislatorul francez nu a limitat, spre deosebire de cel din Republica Moldova, cercul subiecților care sunt vizați de reglementările imperative (prohibitive sau onerative) ale legii sus-indicate. Pe cale de consecință legea este operabilă în orice situație de încălcare a drepturilor consumatorilor;
- 2) **Regiunea Quebec (Canada)** – Legea privind protecția consumatorului definește în art. 1 lit. g) și o) noțiune de fabricant și reprezentant. Astfel încât:
 - a. **Fabricant** este o persoană care comercializează, assemblează, produce sau prelucurează mărfuri, inclusiv:
 - persoană care apare în public ca producător de bunuri;

- în cazul în care producătorul nu are niciun sediu în Canada, o persoană care importă sau distribuie bunuri fabricate în afara Canadei sau a unei persoane care permite utilizarea mărcii sale asupra mărfurilor;
- b. Reprezentant - o persoană care acționează pentru un comerciant sau un producător sau relativ căreia sunt suficiente motive de a crede că un comerciant sau un producător a împuternicit-o să acționeze din numele său.

Pe cale de consecință, legea Quebec-ului este prin reglementările sale mai cuprinzătoare decât legea Republicii Moldova, ea fiind aplicabilă nu numai producătorilor sau furnizorilor de bunuri și servicii, dar și intermediarilor care înstrăinează respectivele bunuri și servicii prin mandat comercial. Autorizarea activității fabricantului sau reprezentantului nefiind una determinantă pentru a implica aplicabilitatea legii cu privire la protecția consumatorului.

- 3) Marea Britanie – Actul privind drepturile consumatorilor din 2015 (Consumer Rights Act) nu definește decât o singură noțiune cea a *trade-ului*. Astfel, trader este o persoană care acționează în scopuri legate de afaceri, artisanale sau profesionale, fie că acționează în mod personal sau prin intermediul unei alte persoane, care acționează în numele comerciantului sau ca reprezentant al acestuia.
- 4) Federația Rusă – Legea protecției drepturilor consumatorilor nr. 2300-1, adoptată la 07.02.1992, reglementează 5 noțiuni distincte ale persoanei comerciante: producător, executant, vânzător, organizație sau întreprinzător individual împuternicit de producător, importator. Noțiunile listate sunt definite prin persoana unei organizații, indiferent de tipul ei de organizare juridică, sau a întreprinzătorului individual. Astfel și în legislația rusească nu există excepția aplicabilității legii doar față de persoanele autorizate pentru activitate antreprenorială.

În concluzie, studiind prevederile aquis-ului comunitar, precum și exemplele legislațiilor străine este lesne de înțeles că reglementările evidențiate ale art. 1 din Legea privind protecția consumatorilor, nr. 105 din 2003, sunt contrare art. 52 și 107 din Constituție, deoarece organul central de specialitate – Agenția pentru Protecția Consumatorilor, este privat de dreptul de soluționa o petiție și de a interveni în apărarea drepturilor consumatorilor, atunci când respectiva petiție vizează abuzurilor unei persoane care produce și înstrăinează bunuri și/sau prestează servicii, dar care nu este autorizată pentru activitate de întreprinzător.

Suplimentar, în contextul abordat trebuie să constatăm că legea specială (Legea privind protecția consumatorilor, nr. 105 din 2003) este restrictivă în comparație cu Codul Civil, care cu titlu generic reglementează diferit situația unui comerciant neautorizat. Astfel, art. 26 alin. (2) Cod Civil prevede că persoana care practică activitate de întreprinzător fără înregistrare de stat nu poate invoca lipsa calității de întreprinzător. Conflictul legislativ din păcate este soluționat în favoarea Legii privind protecția consumatorilor, nr. 105 din 2003, în virtutea faptului că art. 6 alin. (3) din Legea privind actele legislative, nr. 780 din 2001, prevede că actul legislativ special cuprinde norme juridice aplicabile în exclusivitate unor categorii de raporturi sociale sau subiecte strict determinate prin derogare de la regula generală. Or, în caz de divergență între o normă a actului legislativ general și o normă a actului legislativ special cu aceeași forță juridică, se aplică norma actului legislativ special.

7

Totuși, e cazul să evidențiem că sub auspiciile modificărilor inserate prin Legea nr. 140 din 2011, legiuitorul național, în paralel cu noțiunile de agent economic, vânzător și prestator, a introdus la 01.01.2012 și noțiunea de *comerciant*, definită ca orice persoană fizică sau juridică care, în practicile comerciale ce fac obiectul Legii privind protecția consumatorilor, nr. 105 din 2003, acționează în cadrul activității sale comerciale, industriale, de producție sau artizanale, precum și orice persoană care acționează în scop comercial, în numele sau în beneficiul unui comerciant. Or, în acest caz, deși, legiuitorul nu uzează de sintagma **autorizată pentru activitate de întreprinzător**, aceasta își asigură prezența printr-o îmbinare sinonimă atunci când este definit statutul mandatarului comerciantului, pentru care legislatorul prevede faptul de a acționa **în scop comercial**. Modificarea din 01.01.2012, reiterăm, denaturează conținutul Directivei 2005/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 privind practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor de pe piața internă față de consumatori, deoarece aceasta nu prevede pentru mandatar exercitarea unei activități comerciale.

Pe cale de consecință, controlul constituționalității sintagmelor evidențiate în prezenta sesizare este mai mult decât imperioasă, deoarece actuala reglementare a Legii privind protecția consumatorilor, nr. 105 din 2003, restricționează dreptul la petiționare și competența materială a Agenției pentru Protecția Consumatorilor.

În partea aspectelor procedurale ale cererii evidențiem că la data de 09 februarie 2016, prin Hotărârea nr. 2 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate), Curtea Constituțională a explicat că:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții-Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea îndeplinirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Pe cale de consecință, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituție

8

SOLICITĂM:

1. Admiterea cererii;
2. Dispunerea prin Încheiere asupra ridicării excepției de neconstituționalitate privind controlul constituționalității sintagmei „autorizată pentru activitate de întreprinzător” inserată în noțiunile de agent economic, vânzător și prestator, reglementare de art. 1 din Legea privind protecția consumatorilor, nr. 105 din 2003;
3. Dispunerea prin Încheiere asupra ridicării excepției de neconstituționalitate privind controlul constituționalității sintagmei „în scop comercial” inserată în noțiunea de comerciant, reglementată de art. 1 din Legea privind protecția consumatorilor, nr. 105 din 2003.

Alexandra DOBREANSCHI



Alexandru BOT

Avocatul Alexandrei DOBREANSCHI

